

2. Дубровский В.И. Лечебная физическая культура (кинезотерапия): підручник для студ. вищ. учбов. закладів. — 3-е вид., випр. и доп. учбов. посібник / В.И. Дубровский. — М.: Владос, 2004. — 624 с.: ил.
3. Милукова И.В. Полная энциклопедия лечебной гимнастики: / И.В. Милукова, Т.А. Евдокимова. //под общ. ред. проф. Т.А. Евдокимовой. — СПб.: Сова; М.: Изд-во Эксмо, 2003. — 512 с., ил.
4. [Електронний ресурс] — Режим доступу. — URL: http://www.evroinpharma.ru/fiz_nag_pri_sah_diab.html: Фізичні навантаження при цукровому діабеті.
5. [Електронний ресурс] — Режим доступу. — URL: <http://www.optimist40.ru/1978951589>: Образ життя при цукровому діабеті.
6. [Електронний ресурс] — Режим доступу. — URL: http://www.ozdorove.ru/Endokrinnie_zabolevaniya/Saharnii_diabet: Фізичні вправи при цукровому діабеті.

ПРОСТОРОВА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ЗАГАЛЬНОЇ ЗАХВОРЮВАНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

*Дудченко В. Ю., Мірошник Ю. В., Александрова А. С.
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, Україна.*

Загалом на території України спостерігається високий рівень захворюваності серед населення.

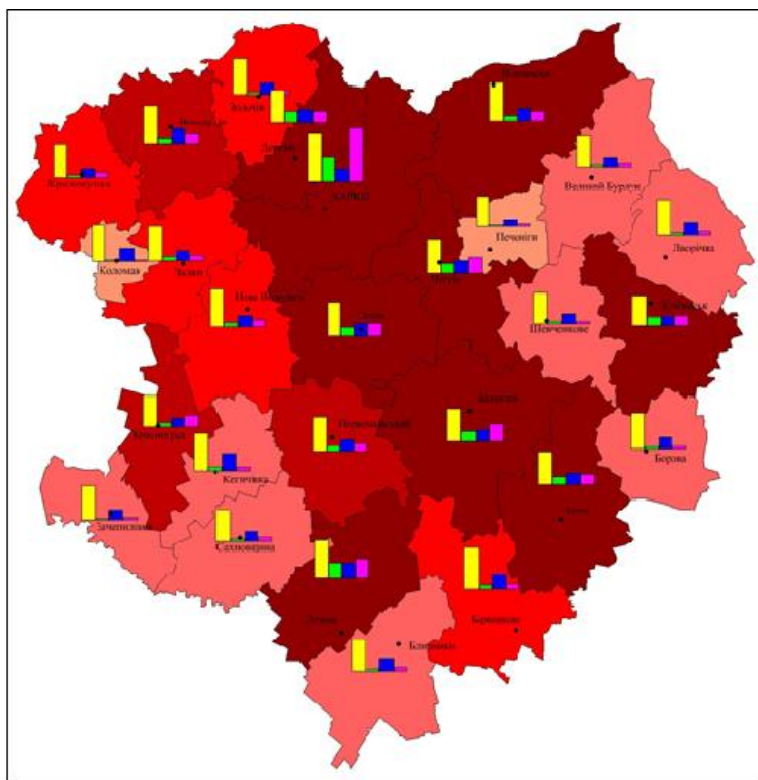
Дослідження загальної захворюваності всього населення Харківської області у розрізі районів було проведено за такою градацією (рис.1):

- Поширеність на 100 тис. населення.
- Вперше в житті, серед всього населення.
- Захворюваність на 100 тис. населення.
- Знаходиться під диспансерним наглядом.

При аналізі загальної захворюваності населення Харківської області бачимо, що найвищий рівень поширеності на 100 тис. населення мають такі райони: Дергачівський, Харківський, Вовчанський, Чугуївський, Зміївський, Балаклійський, Лозівський, Ізюмський, Куп'янський, де захворюваність усього населення різним хворобами знаходиться від 100 000 і більше чоловік та Богодухівський, Красноградський і Первомайський, захворюваність населення яких становить від 75 до 100 тисяч.

Вперше в житті серед усього населення області зареєстровано найбільше захворювань у Харківському, Дергачівському, Чугуївському, Зміївському, Балаклійському, Первомайському, Лозівському, Куп'янському, Богодухівському районах, найменше — у Краснокутському, Зачепилівському, Сахновщинському, Кегичівському, Шевченківському та Золочівському.

У розрахунку на 100 тис. населення найвищий рівень захворюваності мають: Харківський, Дергачівський, Вовчанський, Золочівський, Зачепилівський, Сахновщинський, Близнюківський, Барвенківський, Ізюмський, Первомайський, Лозівський, Балаклійський, Шевченківський, Куп'янський, Чугуївський, Дворічанський та Великобурлуцький райони.

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

- ХАРКІВ — Обласний центр
- Чугуїв — Районні центри
- Межі районів

Рівень захворюваності усього населення Харківської області (зареєстрованих чол.)

- Високий (понад 75 000)
- Середній (25 000-75 000)
- Низький (до 25 000)

- Поширеність на 100 тис. населення
- Вперше в житті серед усього населення
- Захворюваність на 100 тис. населення
- Знаходиться під диспансерним наглядом

Рисунок 1 — Загальна захворюваність населення Харківської області

Найбільшу кількість мешканців, що знаходяться під диспансерним наглядом, зареєстровано у Дергачівському, Харківському, Вовчанському, Чугуївському, Зміївському, Балаклійському, Лозівському, Ізюмському, Куп'янському районах, а найменшу — у Печенізькому та Коломацькому.

Таким чином, в результаті аналізу отриманих даних рівень захворюваності населення Харківської області можна поділити на 3 рівня: високий, середній та низький.

До високого рівня (понад 75 тис. чол.) віднесені такі райони: Харківський, Дергачівський, Вовчанський, Чугувський, Зміївський, Балаклійський, Лозівський, Ізюмський, Куп'янський.

До середнього рівня захворюваності (25-75 тис. чол.) відносяться: Золочівський, Краснокутський, Валківський, Нововодолазький, Барвенківський, Великобурлуцький, Дворічанський, Шевченківський, Борівський, Кегичівський, Зачепилівський, Сахновщинський та Близнюківський райони.

Найнижчий рівень захворюваності мають лише 2 райони: Печенізький та Коломацький, в яких зареєстровано менше 25 тис. чоловік на рік.

Проведене дослідження, показало що найвищий рівень захворюваності серед усього населення Харківської області територіально відноситься до районів, розташованих в Центральній та Південно-Східній частині області. Найнижчий рівень захворюваності властивий районам периферійного розташування. Особливістю районів у фізико-географічному відношенні є: розташування в долині р. Сіверський Донець; в суспільно-географічному відношенні — домінування в них міського населення та промислових підприємств.

Низький рівень захворюваності виявлено у віддалених від обласного центру районах. Головним чином це спричинено аграрною спеціалізацією районів, недостатньою забезпеченістю медичними установами, до яких могло б звертатися населення, а також екологічними чинниками, дослідження яких є наступним етапом нашої роботи.

ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ І МЕД

Закалюжний В.М., Тюжина К.О.

*Полтавський національний педагогічний університетімені В.Г. Короленка,
Україна*

Цукровий діабет в першу чергу передбачає досить сувору дієту. Головним чином слід значно обмежити вживання вуглеводів, особливо тих, які швидко засвоюються. У харчуванні діабетика дуже важливий облік глікемічного індексу продуктів. Однак серед продуктів з високим глікемічним індексом є корисні і необхідні для організму. Один з таких продуктів — це мед [1].

Однозначності серед медиків з приводу чи можна вживати мед при цукровому діабеті немає. Все ж необхідно зазначити, що мед — це натуральний і дуже цінний продукт, в якому міститься багато потрібних вітамінів, мінералів, біологічно активних речовин.

Основна складова меду — глюкоза і фруктоза. Для засвоєння фруктози не потрібен інсулін, тобто не вся «солодкість» меду шкідлива для діабетиків. Вітаміни групи В підтримують нервову систему. Ферменти, вітаміни, мінерали, амінокислоти утворюють комплекс, який позитивно впливає на стан імунітету. Вживання меду при цукровому діабеті корисно ще і завдяки вмісту в ньому хрому. Він впливає на вуглеводний обмін і сприяє зниженню рівня глюкози. Але хром важливий не лише сам по